

ปัจจัยที่ยังผลต่อความเป็นคนสมัยใหม่

เมื่อมีกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ลักษณะสมัยใหม่เกิดขึ้น ในสังคมใดก็ตาม ย่อมจะต้องมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในสังคมนั้นในด้านต่าง ๆ ดังที่ผู้ศึกษาได้กล่าวถึงรายละเอียดของการเปลี่ยนแปลงไว้ในบทที่ 4 โดยใช้เกณฑ์ ทั้ง 6 ประการดังกล่าวเป็นเครื่องกำหนดในการเปรียบเทียบลักษณะสังคมแบบดั้งเดิม กับสังคมสมัยใหม่ เช่นสังคมชนบทกับสังคมเมืองของจังหวัดชลบุรี ส่วนในเกณฑ์ที่ 7 คือ ค่านิยมซึ่งเป็นเกณฑ์หนึ่งที่จะแสดงให้เห็นถึงลักษณะสมัยใหม่ของบุคคลด้วยวิธีการวัดค่านิยมของตัวบุคคลนั้น ๆ ซึ่งผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการต่าง ๆ ในการวัดค่านิยมดังที่ แสดงไว้ในบทที่ 2 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาในบทนี้ ผู้ศึกษาได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ตอน กล่าวคือ ในตอนแรกเป็นการศึกษาถึง ค่านิยมของบุคคลที่ปรากฏตามเกณฑ์วัดค่านิยมทั้ง 14 ประเภทที่สร้างขึ้นมา โดยที่ผู้ศึกษาได้วางแนวคิดกว้าง ๆ ไว้ว่า การที่บุคคลจะมี ค่านิยมสมัยใหม่นั้นจะมีผลทำให้เป็นคนสมัยใหม่นั้น น่าที่จะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ปัจจัยทางบ้านสังคม ปัจจัยทางบ้านการใช้สื่อมวลชน ปัจจัยทางบ้านประชากร และปัจจัยทางบ้านเศรษฐกิจ

ส่วนในตอนที่สอง จะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวในการศึกษาตอนแรกนั้นกับเกณฑ์วัดค่านิยมสมัยใหม่บางประเภทที่มีคุณสมบัติเหมาะสมโดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ว่าเป็นหลักประกอบด้วยข้อเท็จจริงทั่วไป ในการศึกษา

1. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมกับค่านิยม

ในตอนแรกนี้จะได้ศึกษาถึงปัจจัยทางบ้านสังคมที่มีผลต่อค่านิยมสมัยใหม่ ของบุคคลที่อาศัยอยู่ในเขตที่ต่างกันจะมีระดับค่านิยมที่ต่างกันประการใด ทั้งนี้เพราะ

ภาวะแวดล้อมทางสังคมของคนใน เขตต่างกัน อันได้แก่ ถิ่นที่อยู่อาศัย เช่นสังคม เมืองกับสังคมชนบทนั้น จะทำให้ระดับการศึกษา ระดับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โอกาสที่จะได้รับข่าวสารความรู้ในแต่ละเขต ตลอดจนประสบการณ์ในการดำรงชีวิตทางสังคม ฯลฯ เหล่านี้ย่อมมีความแตกต่างกัน ผู้ศึกษาจึงได้พยายามวางแนวความคิดไว้อย่างกว้าง ๆ สำหรับเป็นแนวทางเพื่อการศึกษาดังต่อไปนี้คือ บุคคลที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและมีระดับการศึกษาที่สูงกว่า และมีโอกาสติดต่อกับสังคมภายนอกได้มากกว่า มีการรับฟังข่าวสารต่าง ๆ จากสื่อมวลชน และสื่อกลางอื่น ๆ ได้มากกว่าอยู่ในสังคมเปิด เช่น สังคมเมืองนั้นน่าที่จะมีระดับของค่านิยมสมัยใหม่สูงกว่าบุคคลที่อยู่ในสังคมชนบท

ในขณะที่สังคมเริ่มเปลี่ยนแปลงไปในรูปการฉับพลัน ๆ พัฒนาขึ้นเป็นสังคมสมัยใหม่นั้น ทัศนคติที่อยู่ในสังคมย่อมได้รับอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงในค่านาง ๆ ทั่วทั้งในค่านางปัจเจกภายนอกอันได้แก่การเปลี่ยนแปลงทางวัตถุและปัจเจกภายใน อันได้แก่การเปลี่ยนแปลงทางค่านางวัฒนธรรมทางจิตใจ เช่นค่านิยมในค่านาง ๆ เป็นต้น ปัจเจกต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่มียลต่อการเปลี่ยนแปลงของบุคคล ทั้งในค่านางการดำรงชีวิต ความรู้สึกนึกคิด และค่านางต่าง ๆ ของสังคม¹ ปัจเจกภายนอกที่นับว่าสำคัญก็คือ ถิ่นที่อยู่อาศัย, ระดับการศึกษา ฯลฯ

ความแตกต่างระหว่างเขตเมืองและเขตชนบท

Wirth² ได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทไปเป็นสังคมเมืองนั้น เมื่อมีการพัฒนาอุตสาหกรรมย่อมจะประกอบไปด้วยการเปลี่ยนแปลงในค่านางชีวิตทางสังคมอย่างลึกซึ้งทีเดียว โดยทั่ว ๆ ไปนั้น การเป็นเมือง

¹ Myron Weiner (eds.), Op. Cit., P. 139

² ว่างแล้วในเชิงอรทที่ 34 ในบทที่ 1

ซึ่งประกอบไปด้วยประชากรจำนวนมาก ย่อมทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีแนวโน้มที่จะเป็น "แบบทุติยภูมิ" (Secondary) มากกว่าจะเป็น "แบบปฐมภูมิ" (Primary) มีการแบ่งแยกกลุ่มคนออกเป็น ส่วน ๆ มากกว่าจะรวมเป็นหน่วยเดียวกัน และเพิ่งเล็งถึงการได้ผลประโยชน์มากกว่าเรื่องของจิตใจ ภายใต้งื่อนไขเช่นนี้ ทำให้ความคิดความอ่านของคนกลายเป็นคนสมัยใหม่มากกว่าจะเป็นคนหัวโบราณเมื่อการกลายเป็นเมือง (Urbanization) นำเอาการเปลี่ยนแปลงมากมายมาสู่วิถีชีวิตของมนุษย์ ทำให้จุดเริ่มต้นของคนที่เคยโคโตะในชนบทแตกต่างจากคนที่เคยโคโตะในเมือง³

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าบุคคลที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเขตชนบทมีระดับค่านิยมสมัยใหม่ที่ต่างกันไป และผู้ที่อยู่ในเขตเมืองจะเป็นผู้ที่มีระดับค่านิยมสมัยใหม่ในระดับที่สูงกว่า (ถึงที่ใดกล่าวไว้ในขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวิธีวิจัยแล้วว่าในตอนแรกนี่จะเป็นการวิเคราะห์เฉพาะกลุ่มผู้ที่ได้คะแนนสูงกับกลุ่มผู้ที่ได้คะแนนต่ำ ส่วนผู้ที่ได้คะแนนระดับปานกลางนั้นจะยังไม่นำมาวิเคราะห์ในขั้นตอนนี้) โดยพิจารณาจากคะแนนรวมของแต่ละบุคคลที่ได้จากการรวมคะแนนของค่านิยมทั้ง 14 ประเภท ผลปรากฏว่าผู้ที่อยู่ในเขตเมือง และเป็นผู้ที่มีระดับค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละ 59.6 ในขณะที่ผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำมีเพียงจำนวนร้อยละ 40.4 ดังตารางที่ 31

ส่วนในเขตชนบทกลับเป็นไปในทางตรงกันข้าม คือ ผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงมีเพียงจำนวนร้อยละ 36.3 แต่ผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำกลับมีถึงจำนวนร้อยละ 63.7 เมื่อเป็นเช่นนี้ย่อมหมายความว่าจากค่านิยมทั้ง 14 ประเภทนั้น คนในชนบทมีแนวโน้มที่จะเป็นคนสมัยเก่ามากกว่าคนในเมือง ดังนั้นจากการศึกษานี้ก็นับว่ามีส่วนสนับสนุนแนวความคิดข้างต้นที่ว่าคนในเมือง เป็นคนที่มีแนวโน้มจะเป็นคนที่มีค่านิยมสมัยใหม่กว่าคนในชนบท

³ อางแลวในเชิงอรรถที่ 35 ในบทที่ 1

เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญ พบว่าความแตกต่างระหว่างเขตเมืองกับเขตชนบทนั้นมีค่าของความแตกต่างที่ระดับ $\alpha = 0.05$

ตารางที่ 31 อัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามเขตที่อยู่อาศัย และระดับค่านิยมสมัยใหม่

เขต	ค่านิยมสมัยใหม่		%	รวม
	สูง	ต่ำ		
เมือง	59.6	40.4	100.0	161
ชนบท	36.3	63.7	100.0	124

$$\chi^2 = 14.20 \quad d.f. = 1 \quad \alpha \text{ ที่ } 0.01 = 6.63 \quad \alpha \text{ ที่ } 0.05 = 3.84$$

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการศึกษากับระดับค่านิยมสมัยใหม่

จากการศึกษาพบว่าดินที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างระดับค่านิยมสมัยใหม่ของบุคคล ดังนั้นจึงน่าจะพิจารณาปัจจัยทางด้านอื่น ๆ อีก อาทิ การศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งซึ่งควร จะพิจารณาดังรายละเอียด ทั้งนี้เพราะจากการศึกษาถึงค่านิยมสมัยใหม่ของนักวิชาการต่าง ๆ พบว่า การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในด้านที่จะเป็นอิทธิพลที่จะผลักดันและเสริมสร้างตัวบุคคลจากคนสมัยเก่าให้กลายเป็นคนสมัยใหม่ เพื่อการพัฒนาประเทศชาติ⁴ เพราะความรู้หนังสือเป็นพื้นฐานแรกของการมีทักษะของบุคคลที่อยู่ภายใต้กระบวนการการก่อเนื่อง

⁴ ขางแล้วในเชิงอรรถที่ 30 บทที่ 1

ของการเปลี่ยนแปลงไปสู่ลักษณะสมัยใหม่ในส่วนต่าง ๆ ของสังคม⁵ เพราะใน
ขณะที่สังคมในตัวของมันเองเปลี่ยนแปลงไป คนที่มีความรู้จะสามารถจดจำได้แม่นยำถึง
การเปลี่ยนแปลงและสามารถที่จะจัดระบบความเชื่อต่าง ๆ ของเขานั้นให้สอดคล้อง
กับวิถีทางที่เหมาะสมกับความต้องการในสิ่งใหม่ ๆ ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปของ
บุคคลนั้น⁶ การศึกษาในโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่เกี่ยว เพราะโรงเรียนเป็น
ตัวแทนหนึ่งที่จัดอยู่ในกระบวนการการชักเถลาทางสังคม โรงเรียนจะเป็นส่วนสำคัญ
ในการฝึกอบรมขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมทัศนคติการเป็นตัวของตัวเอง และการปฏิบัติ
ต่อผู้อื่นในสังคม อันเป็นการเน้นให้เห็นถึงบทบาทที่บุคคลจะต้องมีและปฏิบัติในสังคม⁷

จากการศึกษาตามตารางที่ 32 พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงจะยิ่ง
เป็นผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูง กล่าวคือ ในขณะที่กลุ่มผู้ที่มีการศึกษากว่า
ป. 4 และ ป. 4 มีจำนวนผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่เพียงร้อยละ 28.1 แต่กลุ่มผู้ที่จบ
มัธยมศึกษา อาชีวศึกษาและอุดมศึกษามีจำนวนผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงถึง
จำนวนร้อยละ 79.7 และ 93.6 ตามลำดับ และเมื่อนำเอาเขตที่อยู่อาศัยมา
เปรียบเทียบในแต่ละกลุ่มการศึกษาพบว่า ทั้งใน เขตเมือง และ เขตชนบทนั้นผู้ที่มีระดับ
การศึกษาสูงตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาและสูงกว่าจะมีจำนวนผู้ที่มีระดับค่านิยมสมัยใหม่ใน

⁵ อางแลวในเชิงอรรถที่ 31 ในบทที่ 1

⁶ Howard Schuman, Alex Inkeles and D.H. Smith, "Some Social Psychology Effects and Non-effects of Literacy in a New Nation," Economic Development and Cultural Change 16 (October, 1967), P. 11

⁷ Alex Inkeles, Op.Cit., P. 213

ระดับต่ำ กล่าวคือประมาณร้อยละ 80 ของผู้ที่อยู่ในเขตเมืองซึ่งจบการศึกษา
 ชั้นมัธยมศึกษาอยู่ในกลุ่มของผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูง และจำนวนร้อยละ
 มากกว่า 90 ของผู้ที่อยู่ในเมืองซึ่งจบการศึกษาชั้นอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาซึ่งตกอยู่
 ในกลุ่มของผู้ที่มีระดับค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูง และในทำนองเดียวกันสำหรับในเขต
 ชนบทซึ่งมีจำนวนผู้ที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษาและอุดมศึกษาเป็นผู้
 ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงเป็นจำนวนร้อยละ 80 และ ร้อยละ 100 เช่นกัน
 (ถึงแม้ว่า จำนวนที่แท้จริง ของผู้ที่จบการศึกษาชั้นดังกล่าวตามตัวอย่างนั้นจะมีจำนวน
 ค่อนข้างต่ำ คือจำนวนต่ำกว่า 10)

ในทำนองเดียวกันก็จะเห็นได้ว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำทั้งก็มีแนวโน้ม
 ที่จะมีระดับค่านิยมสมัยใหม่ต่ำลงไปด้วย ถึงแม้ว่าจะอยู่ในเขตเมืองก็ตาม ทั้งนี้
 เพราะจำนวนร้อยละของผู้ที่อยู่ในเขตเมืองและมีระดับการศึกษาต่ำเป็นผู้ที่ตกอยู่ใน
 กลุ่มของผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำมีจำนวนสูงกว่า จำนวนร้อยละของผู้ที่อยู่ใน
 เขตชนบทซึ่งมีระดับการศึกษาต่ำและเป็นผู้ที่ตกอยู่ในกลุ่มของผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ใน
 ระดับต่ำ

เมื่อนำเอากลุ่มผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงทั้งในเขตเมืองและเขต
 ชนบทมาเปรียบเทียบ และทดสอบหาค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ (ทดสอบ
 หาค่าซึ (z)) พบว่าในทุก ๆ กลุ่มที่มีการศึกษาสูงจะมีค่าของ

ตารางที่ 32 อัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามระดับการศึกษา
เขตที่อยู่อาศัย และระดับค่านิยมสมัยใหม่

ระดับการศึกษา	เขต	ค่านิยมสมัยใหม่		จำนวนรวม		ค่าซี (z) $\alpha = 0.05$ $z = 1.960$
		สูง	ต่ำ	%	จำนวน	
ต่ำกว่า ป. 4 และจบ ป. 4	เมือง	22.7	77.3	100.0	66	- 4.3211
	ชนบท	31.4	69.6	100.0	112	- 2.4183
	รวม	28.1	71.9	100.0	178	-
มัธยมศึกษา	เมือง	78.9	21.1	100.0	52	3.4329
	ชนบท	85.7	14.3	100.0	7	2.7997
	รวม	79.7	20.3	100.0	59	-
อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา	เมือง	93.0	7.0	100.0	43	3.8458
	ชนบท	100.0	-	100.0	4	-
	รวม	93.6	6.4	100.0	47	-
จำนวนรวม	เมือง	59.6	40.4	100.0	161	-
	ชนบท	36.3	63.7	100.0	124	-

หมายเหตุ ตั้งแต่ตารางที่ 32-41 ค่าของซี (z) ซึ่งได้จากการทดสอบค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างกลุ่มผู้ที่มีระดับค่านิยมสมัยใหม่ในระดับเดียวกัน แต่อยู่ในเขตที่ต่างกันจะนำมาอธิบายประกอบทุกตาราง โดยที่มิได้มีตารางแสดงค่า ซี (z) ไว้ด้วย

ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $\alpha = 0.05$

และเมื่อนำเอากลุ่มผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำทั้งใน เขตเมืองและ เขตชนบทมาเปรียบเทียบและทดสอบหาค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ (ทดสอบ หาค่า $z(z)$) ผลกับปรากฏเช่นเดียวกันว่า ทั้งกลุ่มผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ประถมปีที่ 4 และจบ ป. 4 และกลุ่มมัธยมศึกษา มีค่าของความแตกต่างอย่างมีนัย สำคัญที่ระดับ $\alpha = 0.05$ เช่นกัน

และในทำนองเดียวกันเมื่อเปรียบเทียบผู้ที่อยู่ใน เขตเดียวกันและมีระดับ การศึกษาระดับเดียวกัน ซึ่งมีระดับค่านิยมสมัยใหม่ต่างกัน ดังที่แสดงค่า z ไว้ใน ตารางที่ 32 นั้น พบว่าในทุกกลุ่มมีค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ $\alpha = 0.05$ ทั้งสิ้น

เมื่อเป็นดังนี้จึงน่าที่จะสรุปได้ว่าการศึกษาคือปัจจัยสำคัญที่จะทำให้บุคคล มีค่านิยมสมัยใหม่ ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นผู้ที่อยู่ใน เขตเมืองหรือ เขตชนบท และยังเป็น ปัจจัยสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของคนในชนบทที่ต่างไปจากคนในเมืองอีกด้วย

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการใช้สื่อมวลชนกับระดับค่านิยมสมัยใหม่

ในเรื่องนี้เป็นการศึกษาการใช้สื่อมวลชนที่อาจมีผลทำให้บุคคลที่ใช้สื่อ มวลชนต่างประเภทกันและมีระยะเวลาในการใช้บ่อยครั้งหรือน้อยครั้งต่างกัน มีค่า นิยมสมัยใหม่ในระดับที่ต่างกัน เช่น การรับฟังข่าวสารบ้านเมืองทั้งที่เป็น เรื่องราว ในประเทศไทยเรา และข่าวต่างประเทศ ข่าวคราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการประกอบ อาชีพ ตลอดจนเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งนำมาถึงความรอบรู้และความบันเทิง เหล่านี้เป็นต้น สื่อมวลชนที่ศึกษาก็ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ และรวมทั้งระยะ เวลาที่ใช้ในการศึกษามวลชนเหล่านี้ เช่น รับฟังวิทยุหรืออ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน หรือไม่ เช่นนี้เป็นต้น

เหตุที่ผู้ศึกษาเลือกปัจจัยนี้ขึ้นมาเป็นปัจจัยหนึ่งในการศึกษารังนี้ เนื่องจากผู้ศึกษามีความสนใจว่า ปัจจัยในด้านการสื่อสารมวลชนจะมีอิทธิพลพอที่จะให้ความคิด ความเชื่อและค่านิยมของบุคคลแตกต่างกันหรือไม่ และได้มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ทำการศึกษาดังความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อชุมชนโดยเฉพาะชุมชนบท พวกเขา ได้ศึกษาว่า เมื่อมีการนำเอาปัจจัยในด้านการคมนาคมและการสื่อสารนี้ เช่น ถนน หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์และภาพยนตร์เข้าไปในสังคมชนบท หรือหมู่บ้านแล้ว ย่อมจะ ทำให้เกิดผลของการเปลี่ยนแปลง ในระยะเวลาต่อมาทั้งในด้านการศึกษานี้และ สิ่งต่าง ๆ ที่มีคุณค่าและมีประโยชน์สำหรับพวกเขา Danial Lerner ได้ ทำการศึกษาในประเทศตุรกี Y.V.L. Rao ในประเทศอินเดียและ Oscar Lewis ทำการศึกษาในประเทศเม็กซิโก เขาได้พบว่า เมื่อมีถนนเข้ามาเชื่อมหมู่บ้านให้ติดต่อกับโลกภายนอก ผลที่ตามมาคือการทำให้ชีวิตของคนพวกนี้เปลี่ยนไป พวกเขาได้เข้าไปท่องเที่ยวและทำงานในเมืองไกล ๆ หรือไปตลาดในเมือง เขาได้พบเห็นสิ่งใหม่ ๆ และได้ซื้อสิ่งใหม่ ๆ

ฉะนั้นจากการสังเกต ประสบการณ์ สามัญสำนึกและการสนับสนุนจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเปลี่ยนแปลงไปสู่ลักษณะสมัยใหม่ กับสื่อกลางในการติดต่อสื่อสาร พบว่าบุคคลหรือชาวบ้านที่ได้รับฟังข่าวสารจากวิทยุ อ่านหนังสือพิมพ์ จะเป็นคนที่มีความทันสมัยใหม่กว่าหน้ากว่า และเข้าสู่บทบาทของสังคมสมัยใหม่ได้เร็วกว่า และยัง โดยเฉพาะผู้ที่มีการศึกษาก็⁹

จากผลของการศึกษาตามตารางที่ 33 ผลปรากฏว่า ผู้ที่ติดตามสื่อมวลชน มากกว่าประเภทหนึ่งขึ้นไป มักเป็นผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูง จากจำนวนร้อยละที่ได้ออกว่า ผู้ที่ติดตามสื่อมวลชนเพียงประเภทเดียว มีผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงเพียงจำนวนร้อยละ 31.9 ในขณะที่ผู้ที่ไม่ติดตามสื่อมวลชน 2 ชนิด

9

Myron Weiner, Op. Cit., P. 106

และทุกประเภท มีจำนวนผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ถึงร้อยละ 61.1 และ 66.7 ตามลำดับ และเมื่อนำเอานำ เขตที่อยู่อาศัยมาศึกษาเปรียบเทียบ พบว่า ในเขตเมืองนั้นผู้ที่ศึกษามือสมัครมากกว่าหนึ่งชนิดขึ้นไปจนถึงทุกชนิดนั้นเป็นผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูง เป็นจำนวนร้อยละกว่า 60 และในทำนองเดียวกันในเขตชนบทซึ่งมีผู้ศึกษามือสมัครมากกว่าหนึ่งชนิดขึ้นไป (แต่ไม่หมดทุกชนิด) นั้นมีจำนวนร้อยละ 54.8 ที่เป็นผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูง แต่ทว่าผู้ที่ใช้สมัครทั้งหมดทั้ง 3 ชนิดหรือทุกชนิดในเขตชนบทนั้นมีขนาดตัวอย่างค่อนข้างเล็ก (คือจำนวน 5) และจำนวนผู้ที่อยู่ในกลุ่มของผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงมีเพียงร้อยละ 33.3 เท่านั้น แต่ก็แสดงให้เห็นว่าจำนวนของผู้ที่ใช้สมัครทุกชนิดของคนในชนบทนั้นมีจำนวนน้อย

เป็นที่น่าสังเกตว่าเมื่อเปรียบเทียบผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับที่ต่างกัน ของทุก ๆ กลุ่มผู้ศึกษามือสมัคร จะพบว่า กลุ่มบุคคลที่ใช้สมัครเพียงประเภทเดียวไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์นั้นทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทจะมีผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่อยู่ในระดับต่ำเป็นจำนวนร้อยละที่มากกว่าผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูง การที่เป็นเช่นนั้นน่าที่จะให้แนวคิดกว้าง ๆ ไว้ว่า ผู้ที่ศึกษามือสมัครเพียงประเภทเดียวและเป็นผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำเช่นนั้น อาจจะเป็นผู้ซึ่งใช้สมัครเพื่อจุดประสงค์ในด้านความสนุกสนานที่เป็นสาระบันเทิงมากกว่าที่จะรับฟังข่าวสารที่ให้ความรู้และสารประโยชน์ต่าง ๆ

ยิ่งเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ (ทดสอบค่า z)) ระหว่างกลุ่มผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงและระดับต่ำทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทแล้ว พบว่ามีค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $\alpha = 0.05$ ระหว่างกลุ่มที่ศึกษามือสมัครหรือใช้สมัครมากกว่า 2 ชนิดขึ้นไป (เฉพาะในเขตชนบท)

เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงระหว่างเขตเมืองกับเขตชนบทในทุก ๆ กลุ่มที่ศึกษามือสมัคร พบว่ามีค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $\alpha = 0.05$ ในกลุ่มของผู้ที่ศึกษามือสมัครเพียงประเภทเดียว กับกลุ่ม

ผู้ติดตามสื่อมวลชนทุกประเภท แสดงให้เห็นว่าโอกาสของการเป็นคนสมัยใหม่ของคน
ในเขตเมืองย่อมมีมากกว่าคนในชนบทเพราะเขาสามารถเลือกสื่อมวลชนได้มากกว่า
หรือใช้สื่อมวลชนทุกชนิดได้มากกว่า

ในทำนองเดียวกันเมื่อเปรียบเทียบผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำ
ทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทในทุก ๆ กลุ่มที่ติดตามสื่อมวลชน ผลปรากฏว่า กลุ่ม
ผู้ติดตามสื่อมวลชนเพียงประเภทเดียวกับบางประเภท เป็นกลุ่มที่มีค่าของความแตกต่าง
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $\alpha = 0.05$ กล่าวคือ ในกลุ่มแรกซึ่งเป็นกลุ่มที่ติดตาม
สื่อมวลชนเพียงประเภทเดียวนั้น ในเขตเมืองมีจำนวนผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำ
เป็นจำนวนร้อยละ 56.8 ซึ่งต่ำกว่าในเขตชนบทซึ่งมีจำนวนถึงร้อยละ 75.0
แสดงให้เห็นว่าทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทนั้น ผู้ที่ติดตามสื่อมวลชนเพียงประเภทเดียว
นั้นมีจำนวนผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำอยู่อีกมาก จึงไม่เป็นการแน่นอนว่าการติดตาม
สื่อมวลชนเพียงประเภทเดียวนี้อาจทำให้คนเป็นคนสมัยใหม่ได้จริงจังมากเพียงใด และ
ในขณะที่เดียวกันผู้ที่อยู่ในเขตชนบทก็ยังมีผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำเป็นจำนวนร้อยละ
ที่สูงกว่าผู้ที่อยู่ในเมืองแม้ว่าจะติดตามสื่อมวลชนมากกว่าหนึ่งประเภทขึ้นไปก็ตามซึ่ง
แสดงให้เห็นว่าผู้ที่อยู่ในชนบทไม่ว่าจะใช้สื่อมวลชนหรือไม่

ตารางที่ 33 อัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามการใช้สื่อมวลชน
เขตที่อยู่อาศัย และระดับค่านิยมสมัยใหม่

การใช้สื่อมวลชน	เขต	ค่านิยมสมัยใหม่		จำนวนรวม		ค่า z (z) $\alpha=0.05$ z = 1.960
		สูง	ต่ำ	%	จำนวน	
ประเภทเดียว (วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์)	เมือง	43.2	56.8	100.0	44	-2.5174
	ชนบท	25.0	75.0	100.0	72	-2.8056
	รวม	31.9	68.1	100.0	116	-
บางประเภท (ใช้สื่อมวลชน 2 ชนิด)	เมือง	64.1	35.9	100.0	89	1.2702
	ชนบท	54.8	45.2	100.0	42	3.0615
	รวม	61.1	38.9	100.0	131	-
ทุกประเภท	เมือง	76.0	24.0	100.0	25	-1.8900
	ชนบท	33.3	66.7	100.0	5	-0.8333
	รวม	66.7	33.3	100.0	30	-
ไม่ตอบ	เมือง	33.3	66.7	100.0	3	-0.9370
	ชนบท	60.0	40.0	100.0	5	-1.1255
	รวม	50.0	50.0	100.0	8	-
จำนวนรวม	เมือง	59.6	40.4	100.0	161	-
	ชนบท	36.3	63.7	100.0	124	-

อย่างไรก็ยังเป็นผู้มีค่านิยมสมัยเก่าสูงกว่าผู้อยู่ในเมือง

ระยะเวลาของการใช้สื่อมวลชนกับค่านิยมสมัยใหม่

สิ่งที่น่าพิจารณาเกี่ยวกับปัจจัยในด้านการใช้สื่อมวลชนต่อไปนั้นก็คือ ช่วงระยะเวลาในการใช้สื่อมวลชนแต่ละประเภท เช่น วิทยุ และหนังสือพิมพ์ (การที่ไม่ได้เปรียบเทียบการใช้โทรทัศน์นั้น เนื่องจากการใช้โทรทัศน์ในชนบทยังมีได้มีแพร่หลายทั่วไป และประกอบกับไม่ได้รับความสะดวกในด้านการคมนาคม และการไฟฟ้าที่ยังไม่ทั่วถึงอีกเช่นกัน)

ตารางที่ 34 อัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามระยะเวลาการรับฟัง
วิทยุ เขตที่อยู่อาศัย และระดับค่านิยมสมัยใหม่

ระยะเวลา	เขต	ค่านิยม		จำนวนรวม		ค่า z (z) $\alpha = 0.05$ $z = 1.960$
		สูง	ต่ำ	%	รวม	
ทุกวัน	เมือง	62.3	37.7	100.0	114	1.6687
	ชนบท	42.0	58.0	100.0	88	2.0838
	รวม	53.5	46.5	100.0	202	-
ทุก 2-3 วัน	เมือง	47.4	52.6	100.0	19	-1.1597
	ชนบท	23.8	76.2	100.0	21	-1.3051
	รวม	35.0	65.0	100.0	40	-
ทุกอาทิตย์ และนาน ๆ ครั้ง	เมือง	52.4	47.6	100.0	21	1.4387
	ชนบท	14.3	85.6	100.0	7	1.2465
	รวม	42.9	57.1	100.0	28	-
ไม่เคยฟัง	เมือง	71.3	28.7	100.0	7	-1.3931
	ชนบท	25.0	75.0	100.0	8	-0.6866
	รวม	46.7	53.3	100.0	15	-
จำนวนรวม	เมือง	59.6	40.4	100.0	161	-
	ชนบท	36.3	63.7	100.0	124	-

ทามการางที่ 34 เมื่อจำแนกระยะเวลาของการรับฟังวิทยุกับระดับ
 คำนิยมสมัยใหม่ของบุคคลนั้น พบว่า ผู้ที่รับฟังวิทยุทุกวันเป็นผู้ที่มีระดับค่านิยมสมัยใหม่
 เป็นจำนวนร้อยละที่สูงกว่ากลุ่มที่รับฟังวิทยุกลุ่มอื่น ๆ และเมื่อนำเอาเขตที่อยู่อาศัย
 เข้ามาศึกษาเปรียบเทียบกับระยะเวลาการรับฟังวิทยุ และระดับค่านิยมสมัยใหม่ ผล
 ปรากฏว่าจำนวนผู้ที่รับฟังวิทยุทุกวันและเป็นบุคคลที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูง ได้แก่
 ผู้ที่อยู่ในเขตเมืองเป็นจำนวนร้อยละ 62.3 ซึ่งเป็นจำนวนสูงกว่าในทุก ๆ กลุ่ม
 ที่มีการรับฟังวิทยุในทุก ๆ ระยะเวลา แต่ถึงอย่างไรก็ตามเมื่อนำเอาทุก ๆ กลุ่มที่
 รับฟังวิทยุในระยะเวลาที่ต่างกันและมีระดับค่านิยมสมัยใหม่ต่างกันนั้น มาทดสอบหาค่า
 ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ไม่พบว่ามีค่าความแตกต่าง

สำหรับในเขตชนบทนั้น ผลปรากฏว่าผู้ฟังวิทยุในทุก ๆ ระยะเวลาที่
 แยกประเภทไว้นั้น ไม่มีกลุ่มใดที่มีจำนวนผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงเป็นจำนวน
 ร้อยละที่มากกว่า ผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำ และเมื่อนำเอาแต่ละกลุ่มมาทดสอบ
 หาค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ พบว่ามีอยู่เพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น คือกลุ่ม
 ผู้ที่ฟังวิทยุทุกวัน ซึ่งมีค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $\alpha = 0.05$
 แสดงให้เห็นว่าบุคคลที่อยู่ในเขตชนบทนั้นถึงแม้จะรับฟังวิทยุทุกวันแต่ก็ยังมิได้มีค่านิยม
 เก่าเป็นจำนวนมากกว่า

เมื่อนำเอากลุ่มที่มีระดับค่านิยมสมัยใหม่ที่ต่างกันทั้งในกลุ่มที่มีค่านิยม
 สมัยใหม่ในระดับสูงระหว่างเขตเมืองกับเขตชนบทและกลุ่มที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำ
 ระหว่างเขตเมืองกับเขตชนบทมาทดสอบหาค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
 ในทุก ๆ กลุ่มที่มีระยะเวลาการรับฟังวิทยุต่างกันนั้น ผลปรากฏว่าไม่มีค่าของความ
 แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

ทามการางที่ 35 เมื่อจำแนกการใช้เวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์
 กับค่านิยมสมัยใหม่โดยเปรียบเทียบทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทนั้น ผลปรากฏว่า ผู้
 ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงนั้น คือกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวันเท่านั้น

เมื่อนำเอาทุกกลุ่มทั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน ทุก 2 - 3 วัน และสัปดาห์
 ละครึ่ง หรือมากกว่า รวมทั้งกลุ่มที่ไม่เคยอ่านหนังสือพิมพ์เลย ซึ่งมีระดับค่านิยม
 สมัยใหม่ที่ต่างกันทั้งใน เขตเมืองกับ เขตชนบทมาทดสอบหาค่าของความแตกต่างอย่าง
 มีนัยสำคัญ พบว่ามีอยู่เพียง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน กับกลุ่มที่ไม่เคย
 อ่านเลย (ใน เขตชนบท) มีค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $\alpha = 0.05$

แต่ที่น่าสังเกตก็คือ กลุ่มที่ไม่เคยติดตามข่าวสารการอ่านหนังสือพิมพ์
 เลยนั่นและอยู่ใน เขตชนบทยังมีผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงเป็นจำนวนร้อยละ 19.1
 ซึ่งถึงแม้จะเป็นจำนวนที่ต่ำก็ตาม ก็น่าที่จะมีข้อสังเกตว่า การกระจายข่าวสาร
 ความคิด และวิธีการปฏิบัติใหม่ ๆ ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปมิใช่ขึ้นอยู่กับสื่อมวลชน
 แต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ยังขึ้นอยู่กับการพบปะสนทนาระหว่างบุคคลเป็นส่วนตัว
 อีกด้วย¹⁰ ดังนั้นถึงแม้บุคคลเหล่านั้นจะมีโอกาสติดตามข่าวสารจากสื่อมวลชนก็ตาม
 เขาก็สามารถจะเป็นบุคคลที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงได้

และเมื่อนำเอากลุ่มผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงทั้งใน เขตเมืองและ
 เขตชนบทมาเปรียบเทียบและทดสอบหาค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ พบว่า
 กลุ่มที่มีการอ่านหนังสือพิมพ์ทุกวันจะมีค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ
 $\alpha = 0.05$ และในทำนองเดียวกันเมื่อนำเอากลุ่มผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำ
 ทั้งใน เขตเมืองและ เขตชนบทมาเปรียบเทียบและทดสอบหาค่าของความแตกต่างอย่าง
 มีนัยสำคัญ (ทดสอบหาค่า z) ผลก็ปรากฏเช่นเดียวกัน

¹⁰Everitt Rogers, Diffusion of Innovation
 (Glencoe, Ill, The Free Press, 1963)

ตารางที่ 35 อัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามการใช้เวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์ เขตที่อยู่อาศัย และระดับค่านิยมสมัยใหม่

การใช้เวลา อ่านหนังสือพิมพ์	เขต	ค่านิยมสมัยใหม่		จำนวนรวม		ค่า z (z) $\alpha = 0.05$ z = 1.960
		สูง	ต่ำ	%	จำนวน	
ทุกวัน	เมือง	75.0	25.0	100.0	104	3.6163
	ชนบท	66.7	33.0	100.0	27	3.7005
	รวม	73.3	26.7	100.0	131	-
ทุก 2-3 วัน	เมือง	40.9	59.1	100.0	22	1.3504
	ชนบท	37.5	62.5	100.0	24	0.1372
	รวม	39.1	60.9	100.0	46	-
สัปดาห์ละครั้ง หรือมากกว่า	เมือง	39.1	60.9	100.0	23	1.3115
	ชนบท	32.0	78.0	100.0	25	-0.5305
	รวม	35.4	64.6	100.0	48	-
ไม่เคยอ่านเลย	เมือง	-	100.0	100.0	11	-
	ชนบท	100.0	-	100.0	1	-
	รวม	8.3	91.7	100.0	12	-
จำนวนรวม	เมือง	59.6	40.4	100.0	161	
	ชนบท	36.3	63.7	100.0	124	

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากรกับระดับค่านิยมสมัยใหม่

การนำเอาปัจจัยด้านประชากร คือ เพศ อายุ และเชื้อชาติ หรือกลุ่มชาติพันธุ์ของบุคคล เข้ามาศึกษาเปรียบเทียบกับค่านิยมสมัยใหม่ระหว่างกลุ่ม... เมืองกับ เขตชนบทนี้ เพื่อจุดประสงค์ที่จะศึกษาว่า บุคคลที่ต่างเพศกันหรือเพศเดียวกัน จะมีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับที่ต่างกันไปอย่างไรบ้างหากอาศัยอยู่ในเขตที่ต่างกัน ดังเช่นใน เขตเมืองและ เขตชนบทนี้และในทำนองเดียวกันในค่านิยมสมัยใหม่ และเชื้อชาติ จะมีผลที่ทำให้ค่านิยมสมัยใหม่อยู่ในระดับที่ต่างกันไปหรือไม่เมื่ออาศัยอยู่ในเขตที่ต่างกัน ดังกล่าว โดยผู้ศึกษาได้วางแนวความคิดเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาไว้ดังนี้คือ บุคคลที่มีความแตกต่างกันในทางเพศ อายุ และเชื้อชาติ และอาศัยอยู่ในเขตที่ต่างกัน อาจมีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับที่ต่างกัน

เพศและค่านิยมสมัยใหม่ เทำที่ปรากฏผลจากการศึกษาครั้งนี้จากตารางที่ 36 พบว่าเพศชายเป็นผู้ที่มีระดับค่านิยมสมัยใหม่สูงกว่าเพศหญิง และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่อยู่ในเขตเมืองและ เขตชนบทโดยจำแนกออกเป็นเพศชายและหญิงนั้นก็พบว่ากลุ่มผู้ที่มีระดับค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงก็คือ กลุ่มที่อยู่ในเขตเมืองและเป็นเพศชาย มีจำนวนร้อยละ 67.7 ส่วนในเขตชนบทปรากฏว่าไม่มีเพศใดที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงเป็นจำนวนร้อยละที่มากกว่าผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำ

เมื่อทำการทดสอบความมีนัยสำคัญในทั้ง 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงระหว่างเขตเมืองกับ เขตชนบท โดยจำแนกออกเป็นเพศชายและหญิง และกลุ่มที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำระหว่างเขตเมืองกับ เขตชนบท และจำแนกออกเป็นเพศชายและหญิงดังกล่าวแล้วนั้น ผลปรากฏว่าในทั้ง 2 กลุ่ม ไม่มีค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งน่าจะตีความได้ว่าปัจจัยเรื่องเพศไม่ได้ทำให้คนที่อยู่ในถิ่นที่อยู่ต่างถิ่นมีความแตกต่างกันในด้านระดับค่านิยมสมัยใหม่ ทั้งนี้เพราะผู้ชายในเขตเมืองเป็นผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ ในระดับสูงเป็นจำนวนร้อยละที่มากกว่าผู้ชายในชนบท แต่ทว่าผู้หญิงทั้งในเขตเมืองและ เขตชนบทเป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 50

ตกอยู่ในกลุ่มของผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำ

แต่เมื่อนำเอากลุ่มผู้ที่อยู่ในเขตเดียวกัน แต่ต่างเพศกัน และมีระดับค่านิยมสมัยใหม่ที่ต่างกัน มาเปรียบเทียบหาความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ (ดังแสดงค่าซีไว์ในตารางที่ 36) พบว่ามีค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ

แสดงให้เห็นว่าเพศเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนที่อยู่ในถิ่นที่อยู่เดียวกัน มีระดับค่านิยมสมัยใหม่ที่ต่างกันไปอย่างมีนัยสำคัญ และเพศชายจะเป็นผู้ที่มีระดับค่านิยมสมัยใหม่สูงกว่าเพศหญิง ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ตามข้อเท็จจริงที่ว่าในสังคมไทยนั้นมีค่านิยมที่จะให้ผู้ชายเป็นผู้นำครอบครัวมากกว่าผู้หญิง จึงทำให้ผู้ชายมักต้องแสวงหาหรือสนใจต่อความเปลี่ยนแปลงต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมรอบ ๆ ตัวเขา ทั้งในด้านการชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ รวมทั้งข่าวสารบ้านเมืองต่าง ๆ ตลอดจนโอกาสที่เปิดให้ สำหรับผู้ชายในการที่จะท่องเที่ยวไปในถิ่นต่าง ๆ มากกว่าผู้หญิง และในทำนองเดียวกัน ผู้หญิงไม่ว่าจะอยู่ในเขตใดก็ยังคงเป็นผู้ที่มีระดับค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำมากกว่า อาจเป็นควยลักษณะของผู้หญิงไทยโดยทั่ว ๆ ไปที่มักไม่ใคร่สนใจต่อความเปลี่ยนแปลงของบ้านเมืองอย่างลึกซึ้ง และประกอบกับค่านิยมของผู้หญิงไทยที่มัก จะยอมให้ผู้ชายเป็นฝ่ายตัดสินใจ มากกว่า ถึงแม้ว่าบางครั้งตนเองจะไม่เห็นควยแต่ก็ทำวางเฉยเสีย

ตารางที่ 36 อัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จากตามเพศ เขตที่อยู่อาศัย และระดับค่านิยมสมัยใหม่

เพศ	เขต	ค่านิยมสมัยใหม่		จำนวนรวม		ค่าซี
		สูง	ต่ำ	%	จำนวน	
ชาย	เมือง	67.7	32.3	100.0	111	3.0595
	ชนบท	45.2	54.8	100.0	73	2.4701
	รวม	58.7	41.3	100.0	184	-
หญิง	เมือง	42.0	58.0	100.0	50	-3.0595
	ชนบท	23.5	76.5	100.0	51	-2.4701
	รวม	32.7	67.3	100.0	101	-
จำนวนรวม	เมือง	59.6	40.4	100.0	161	-
	ชนบท	36.3	63.7	100.0	124	-

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านอายุกับระดับค่านิยมสมัยใหม่

การมีค่านิยมสมัยใหม่นั้นอาจกล่าวได้ว่าปัจจัยด้านอายุ น่าที่จะมีบทบาทอยู่ในเรื่องนี้ไม่มากนัก โดยผู้ศึกษาได้วางแนวความคิดไว้ว่า คนที่มีอายุมากย่อมจะเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ ตลอดจนค่านิยมได้ยากกว่าคนที่อายุน้อยกว่า เนื่องจาก การถูกอบรมด้วยกระบวนการการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ในสังคมแบบดั้งเดิมมากกว่า ฉะนั้นการปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันอาจเป็นไปได้ยากและช้ากว่าคนอายุรุ่นเยาว์ ดังนั้นคนที่มีอายุสูงจึงอาจเป็น

ผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับที่ต่ำกว่าคนอายุน้อย เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุกับระดับค่านิยมสมัยใหม่มีเพียง 2 กลุ่มอายุเท่านั้นที่มีระดับค่านิยมสูง แต่เพียงร้อยละ 50 เท่านั้น

จากการศึกษาตามตารางที่ 37 และเมื่อนำเอาค่านิยมสมัยใหม่ระหว่างกลุ่มคนใน เขตเมืองและ เขตชนบทมาเปรียบเทียบโดยใช้ปัจจัยทางค่านอายุเป็นเกณฑ์นั้นพบว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเป็นผู้ที่มีระดับค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงมีจำนวนมากกว่าผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำในทุกกลุ่มอายุอีกเช่นกัน ซึ่งตรงกันข้ามกับเขตชนบทที่ไม่มีกลุ่มอายุใดเลยที่มีผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงเป็นจำนวนร้อยละกว่าผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำ

แต่ทว่าเมื่อทดสอบหาค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ (ทดสอบหาค่าซีสี่ (z)) กลับไม่พบว่ามีค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในทุกระดับ α ที่มีค่าตั้งแต่ $\alpha = 0.05$ ไม่ว่าจะเป็นการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มในเขตเดียวกันที่มีระดับค่านิยมที่แตกต่างกัน หรือเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มในเขตเมืองกับเขตชนบทซึ่งมีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับเดียวกัน กล่าวคือ กลุ่มผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงและกลุ่มผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำ โดยมีปัจจัยทางค่านอายุเป็นเกณฑ์

นั่น จึงอาจกล่าวได้ว่าปัจจัยในค่านอายุมิได้ทำให้บุคคลมีค่านิยมที่ทันสมัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ถึงแม้ว่า จำนวนร้อยละที่ปรากฏผลจากการศึกษาจะแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างกันในค่านจำนวนตัวเลขทั้งนี้ก็อาจตีความได้ว่า เนื่องจากสังคมในชลบุรีกำลังอยู่ในระยะเปลี่ยนผ่าน จึงทำให้ค่านิยมของบุคคลอาจอยู่ในระยะกำลังเปลี่ยนแปลงก็เป็นได้ อาจเกิดขึ้นได้ในทุกวัย ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงนั้นเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของพวกเขาในโลกยุคปัจจุบัน ทำให้เขาต้องสนใจและเอาใจใส่ต่อความเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าเขาจะเป็นคนหนุ่มหรือคนแก่ และไม่ว่าเขาจะอยู่ในเขตเมืองหรือในชนบทก็ตาม

ตารางที่ 37 อัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามกลุ่มอายุ เขตที่อยู่อาศัย และระดับค่านิยมสมัยใหม่

กลุ่มอายุ	เขต	ค่านิยมสมัยใหม่		จำนวนรวม		ค่าซี
		สูง	ต่ำ	%	จำนวน	
ต่ำกว่า 25	เมือง	52.6	47.4	100.0	19	0.6618
	ชนบท	23.1	76.9	100.0	13	-1.0472
	รวม	40.6	59.4	100.0	32	-
26-40	เมือง	62.2	37.8	100.0	74	0.6242
	ชนบท	35.8	64.2	100.0	53	-0.1064
	รวม	51.2	48.8	100.0	127	-
41-55	เมือง	65.7	34.3	100.0	35	0.9077
	ชนบท	41.4	58.6	100.0	29	-0.2544
	รวม	54.7	45.3	100.0	64	-
56	เมือง	51.5	48.5	100.0	33	1.0652
	ชนบท	37.9	62.1	100.0	29	-0.2099
	รวม	45.2	54.8	100.0	62	-
จำนวนรวม	เมือง	59.6	40.4	100.0	161	-
	ชนบท	36.3	63.7	100.0	124	-

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเชื้อชาติกับระดับค่านิยมสมัยใหม่

การที่บุคคลมีเชื้อชาติต่างกัมนั้นน่าที่จะมีผลทำให้เกิดความแตกต่างในด้านความคิด ความเชื่อ ตลอดจนค่านิยม เนื่องจากความแตกต่างกันในค่านิยมหรือระบบคุณค่าต่าง ๆ ภาลา ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้นำเอาความมีเชื้อชาติแตกต่างกันเข้ามาเป็นปัจจัยหนึ่งในการศึกษาครั้งนี้ โดยวางแนวความคิดกว้าง ๆ ไว้ว่า ผู้ที่มีเชื้อชาติที่แตกต่างกันและอาศัยอยู่ในท้องที่หรือเขตที่ต่างกัมนั้นน่าที่จะมีระดับค่านิยมสมัยใหม่ต่างกันไปด้วย

จากตารางที่ 38 เมื่อนำเอากลุ่มผู้ที่มีเชื้อชาติเดียวกันแต่อยู่ในเขตที่ต่างกัน และมีระดับค่านิยมสมัยใหม่มาเปรียบเทียบกันนั้น พบว่า ในเขตเมืองนั้นทั้งผู้ที่มีเชื้อชาติไทย และเชื้อชาติจีนต่างก็มีระดับค่านิยมสมัยใหม่สูงกว่าผู้ที่มีเชื้อชาติไทย และเชื้อชาติจีน และอยู่ในเขตชนบท

เมื่อนำเอากลุ่มผู้ที่มีระดับค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงที่อยู่ในเขตต่างกัมนั้น และมีเชื้อชาติต่างกัมนามาเปรียบเทียบและทดสอบหาค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ (ทดสอบค่าซีส (z)) ผลปรากฏว่าไม่มีค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $\alpha = 0.05$ และในทำนองเดียวกัน เมื่อนำเอากลุ่มผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำทั้งในเขตเมือง และเขตชนบท และมีเชื้อชาติต่างกัมนามาเปรียบเทียบและทดสอบหาค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญก็ไม่พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $\alpha = 0.05$ เช่นกัน แสดงให้เห็นว่าเชื้อชาติ มิได้ทำให้คนที่อยู่ในเขตต่างกัมนั้นมีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับที่ต่างกันไป

แต่เมื่อนำเอากลุ่มผู้ที่มีระดับค่านิยมสมัยใหม่ต่างกัมนั้นและมีเชื้อชาติต่างกัมนั้นแต่อยู่ในเขตเดียวกันนั้นมาเปรียบเทียบเพื่อทดสอบหาค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ (ทดสอบค่าซีส (z)) พบว่า กลุ่มในเขตเมืองซึ่งมีเชื้อชาติต่างกัมนั้น และมีระดับค่านิยมสมัยใหม่ในระดับที่ต่างกัมนั้น มีค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $\alpha = 0.05$ แต่ในเขตชนบทเมื่อนำเอากลุ่มผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่างกัมนั้น

และมีเชื้อชาติต่างกันมาเปรียบเทียบและหาค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
ไม่ปรากฏว่ามีค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

เมื่อเป็นเช่นนี้จึงน่าจะสรุปได้อีกว่า ทั้งคนไทยและคนจีนที่อยู่ในเขตเมือง
สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้มากกว่า และยอมรับค่านิยม
สมัยใหม่ได้มากกว่าคนไทยและคนจีนในชนบท นับว่าเป็นข้อสนับสนุนอีกประการหนึ่ง
ว่าเขตมีความสำคัญในการที่จะทำให้คนมีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับที่ต่างกันอีกครั้งหนึ่ง

ตารางที่ 30 อัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามเชื้อชาติ เขตที่อยู่อาศัย
และระดับค่านิยมสมัยใหม่

เชื้อชาติ	เขต	ค่านิยมสมัยใหม่		จำนวนรวม		ค่าซี (z) = 0.05 z = 1.960
		สูง	ต่ำ	%	จำนวนรวม	
ไทย	เมือง	59.3	40.7	100.0	118	2.9113
	ชนบท	33.9	66.1	100.0	103	-1.1046
	รวม	47.5	52.5	100.0	221	-
จีน	เมือง	60.5	39.5	100.0	43	2.9113
	ชนบท	47.7	52.3	100.0	21	-1.1046
	รวม	56.3	43.7	100.0	64	-
จำนวนรวม	เมือง	59.6	40.4	100.0	161	-
	ชนบท	36.3	63.7	100.0	124	-

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับค่านิยมสมัยใหม่

จากการที่ได้ศึกษาเอกสารและผลการวิจัยหลายประเทศ รวมทั้งประเทศไทยด้วยพบว่า นอกจากจะขึ้นอยู่กับสภาพสังคม ซึ่งเป็นเขตเมืองหรือเขตชนบทแล้ว ภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจอันได้แก่อาชีพ รายได้ของบุคคลย่อมมีผลกระทบต่อระบบความเชื่อ ตลอดจนค่านิยมของเขา ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจที่จะนำเอาปัจจัยทางเศรษฐกิจและเขตที่อยู่อาศัยอันได้แก่ เขตเมือง และเขตชนบท เข้ามาร่วมศึกษาค้นคว้าว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตดังกล่าว และมีปัจจัยทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันนั้น จะมีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับที่ต่างกันอย่างไร

การศึกษาครั้งนี้มีแนวความคิดสำหรับเป็นแนวทางไว้ว่าบุคคลที่อยู่ในเขตเมืองและเขตชนบทซึ่งมีภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจรวมทั้งการประกอบอาชีพ เช่น คำนวณอุตสาหกรรม การพาณิชย์กรรมและการเกษตรกรรมแตกต่างกัน บุคคลเหล่านั้นน่าที่จะมีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับที่ต่างกันไปด้วย

สำหรับการศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจกับค่านิยมสมัยใหม่ในขั้นตอนนี้ ผู้ศึกษาจะใช้ปัจจัยทางเศรษฐกิจ คือ ระดับรายได้ และกลุ่มอาชีพของผู้ให้สัมภาษณ์มาวิเคราะห์ดังต่อไปนี้ ผลปรากฏว่าเมื่อเปรียบเทียบระหว่างระดับรายได้กับค่านิยมสมัยใหม่นั้น กลุ่มผู้ที่มีระดับรายได้สูงขึ้นไปตั้งแต่ 1000 บาทขึ้นไป จะเป็นกลุ่มที่มีค่านิยมสมัยใหม่สูงตามขึ้นไปด้วย จากร้อยละ 50 ไปถึงร้อยละกว่า 70 ที่เดียว และเมื่อนำเอาเขตที่อยู่มาเปรียบเทียบ

ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับระดับค่านิยมสมัยใหม่

การศึกษาโดยใช้ระดับรายได้คือ เครื่องมือของบุคคลเป็นเครื่องวัดผู้ที่มีระดับรายได้ที่แตกต่างกัน จะมีผลต่อระดับค่านิยมสมัยใหม่ต่างกันหรือไม่นั้น จากผลของการศึกษาปรากฏดังตารางที่ 39 พบว่า ในเขตเมืองนั้นผู้ที่มีระดับรายได้ยิ่งสูงขึ้นไป ก็จะมีจำนวนของผู้ที่มีระดับค่านิยมสมัยใหม่เป็นจำนวนร้อยละที่สูงตามขึ้นไปด้วย ส่วนในเขตชนบทกลับมีผลไปในทางตรงกันข้าม ความแตกต่างกันในค่านิยมระดับรายได้คือเครื่อง

นั้น มิได้ทำให้ระดับค่านิยมสมัยใหม่สูงตามขึ้นไปด้วย กล่าวคือ ผู้ที่มีระดับรายได้สูง มิใช่จะเป็นผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่อยู่ในระดับสูงเสมอไป

และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้ที่อยู่ในเขตเดียวกัน มีระดับรายได้ใกล้เคียงกัน แต่มีระดับค่านิยมสมัยใหม่ต่างกัน ดังที่แสดงค่าซี ไว์ในตารางที่ 39

นั้น พบว่า มีเฉพาะในเขตเมืองเท่านั้น มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ

$\alpha = 0.05$ ในกลุ่มรายได้ต่ำกว่า 500 - 1000 บาท และกลุ่มรายได้สูงกว่า

3000 บาทขึ้นไป ส่วนในเขตชนบทนั้นในทุก ๆ กลุ่มระดับรายได้นั้นไม่ปรากฏว่า

มีค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเลยแม้แต่กลุ่มเดียว ทั้งนี้ น่าที่จะเป็นด้วยข้อ

เท็จจริงที่ว่าในเขตชนบทนั้น ผู้ที่มีรายได้สูงมักเป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่มาก่อน

อาจเป็นผู้ที่มีหลักทรัพย์ประเภทที่ดินให้เช่า หรือเป็นเจ้าของเงินกู้ ฯลฯ และคน

พวกนี้มักเป็นผู้ที่คงรกรากถิ่นฐานในหมู่บ้านนั้นมานาน ย่อมจะได้รับอิทธิพลจากชน

ธรรมนิยมประเพณีเก่า ๆ เอาไว้มาก ทำให้ความคิดความเชื่อของเขาเหล่านั้นยัง

ติดแน่นอยู่กับประเพณีมากกว่า จึงทำให้เขาเหล่านั้นเป็นคนที่มีความคิดความเชื่อ

ตลอดจนค่านิยมต่าง ๆ ที่ตกทอดกันมากจากบรรพบุรุษ จากชั่วอายุหนึ่งมายังอีกชั่วอายุหนึ่ง

และทำให้เขาเหล่านั้นไม่ต้องการที่จะเปลี่ยนมามีแนวความคิดหรือค่านิยมสมัยใหม่

ส่วนในเขตเมืองนั้น ผู้ที่มีรายได้ในระดับสูงมักเป็นผู้ที่ประกอบธุรกิจต่าง ๆ

มีโรงงานทางด้านเกษตรกรรม และคนเหล่านี้มักจะทำนึ่งถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ทั้งในบ้านเมืองของตนเองและสถานการณ์ของโลกทั้งนี้ เพื่อที่จะทำให้เขาเป็นคนที่

ความสามารถในการที่จะดำเนินงานตลอดจนการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ให้เหมาะสม

กับเหตุการณ์ที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป

เมื่อนำเอากลุ่มผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงทั้งใน เขตเมืองและ เขตชนบทมาเปรียบเทียบและทดสอบหาค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ (ทดสอบค่าซี (z)) พบว่าในทุก ๆ กลุ่มระดับรายได้จะมีค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $\alpha = 0.05$

และเมื่อนำเอากลุ่มผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำทั้งใน เขตเมืองและ เขตชนบทมาเปรียบเทียบกันและทดสอบหาค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ (ทดสอบค่าซี (z)) พบว่าในทุก ๆ กลุ่มระดับรายได้นั้นจะมีค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $\alpha = 0.05$ เช่นกัน

เมื่อเป็นเช่นนี้จึงน่าจะสรุปได้ว่าระดับรายได้ถือเคือนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้บุคคลที่อยู่ใน เขตเมืองเท่านั้นที่จะเป็นผู้มีค่านิยมสมัยใหม่สูงขึ้นหรือต่ำลง ซึ่งต่างกับบุคคลในชนบทซึ่งถึงแม้จะมีรายได้ที่อยู่ในระดับสูงแต่ค่านิยมสมัยใหม่กลับอยู่ในระดับต่ำ

ตารางที่ 39 อัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามรายได้ เขตที่อยู่อาศัย และระดับค่านิยมสมัยใหม่

ระดับรายได้	เขต	ค่านิยมสมัยใหม่		จำนวนรวม		ค่าซี (z) $\alpha = 0.05$ $z = 1.960$
		สูง	ต่ำ	%	จำนวน	
ต่ำกว่า 500-100	เมือง	35.7	64.3	100.0	20	2.9654
	ชนบท	31.9	68.1	100.0	69	-1.0775
	รวม	33.0	67.0	100.0	97	-
1001-3000	เมือง	56.9	43.1	100.0	72	0.6257
	ชนบท	40.6	51.4	100.0	35	1.7014
	รวม	54.2	45.8	100.0	107	-
สูงกว่า 3001 ขึ้นไป	เมือง	70.3	21.7	100.0	46	3.1636
	ชนบท	40.0	60.0	100.0	5	1.7271
	รวม	74.5	25.5	100.0	51	-
ไม่ตอบ	เมือง	69.2	30.8	100.0	15	0.0309
	ชนบท	26.7	73.3	100.0	15	-0.8268
	รวม	43.3	56.7	100.0	30	-
จำนวนรวม	เมือง	59.6	40.4	100.0	161	-
	ชนบท	36.3	63.7	100.0	124	-

พบว่า เมื่อเปรียบเทียบเฉพาะกลุ่มอาชีพที่ระดับค่านิยมสมัยใหม่นั้นมีเพียงกลุ่มอาชีพ
รับราชการเท่านั้นที่มีผู้มีค่านิยมสมัยใหม่สูงถึงร้อยละ 90 และเมื่อเอาเขตที่อยู่มา
เปรียบเทียบ

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านอาชีพกับระดับค่านิยมสมัยใหม่

การประกอบอาชีพที่ต่างกันไปของบุคคลนั้น ย่อมมีผลสืบเนื่องไปถึง
ความแตกต่างในด้านมาตรฐานการครองชีพ ความคิด ความเชื่อ ตลอดจนค่านิยม
ของเขาเหล่านั้นด้วย ด้วยสาเหตุนี้จึงทำให้ผู้ศึกษานำเอาปัจจัยด้านอาชีพเข้ามา
ประกอบในการศึกษา และวางแนวความคิดไว้กว้าง ๆ ว่า ปัจจัยด้านอาชีพอาจเป็น
ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลที่อาศัยอยู่ในเขตที่ต่างกันมีระดับค่านิยมสมัยใหม่ในระดับที่ต่างกัน
ไปได้เมื่อประกอบอาชีพที่ต่างกัน

จากผลของการศึกษาตามตารางที่ 40 ก็พบอีกว่า กลุ่มอาชีพรับราชการ
ทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทเป็นกลุ่มที่มีจำนวนผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงเป็น
จำนวนร้อยละที่มากกว่า กลุ่มอาชีพอื่น ๆ ที่เมื่อทำการเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่ม
อาชีพเดียวกันแต่ละกลุ่มและเป็นผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับที่ต่างกัน แสดงให้เห็นว่า
ผู้ที่มีอาชีพรับราชการเป็นผู้ที่มีแนวโน้มจะเป็นคนสมัยใหม่กว่าบุคคลในอาชีพอื่น ๆ

สำหรับในเขตเมือง กลุ่มอาชีพที่มีผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงมากกว่า
ระดับต่ำรองลงมาจากอาชีพรับราชการ คือ อาชีพรับจ้าง และอาชีพประกอบธุรกิจ
และการพาณิชย์กรรม ซึ่งมีจำนวนของผู้ที่มีระดับค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงร้อยละ
75.0 และ 60.8 ตามลำดับ

ส่วนในเขตชนบทนั้น ไม่ปรากฏว่ามีกลุ่มอาชีพใดที่มีจำนวนผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่
ในระดับสูงเป็นจำนวนร้อยละที่สูงกว่าผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำ ยกเว้นกลุ่มอาชีพ
ที่จำแนกประเภทไม่ได้เท่านั้น

เมื่อนำเอากลุ่มผู้ที่มีระดับค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงทั้งใน เขตเมือง และ เขตชนบท และทุกกลุ่มอาชีพมาเปรียบเทียบและทดสอบหาค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ (ทดสอบค่าซี (z)) พบว่าในทุกกลุ่มอาชีพมีค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $\lambda = 0.05$ (ยกเว้นกลุ่มอาชีพรับจ้าง) และเมื่อนำเอา กลุ่มผู้ที่มีระดับค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำทั้งใน เขตเมือง และ เขตชนบทและทุกกลุ่มอาชีพมาเปรียบเทียบและทดสอบหาค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ (ทดสอบค่าซี (z)) พบว่า มีเพียงกลุ่มอาชีพเกษตรกรกรรม กับ กลุ่มที่จำแนกอาชีพไม่ได้ เท่านั้นที่มีค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $\lambda = 0.05$

เมื่อนำเอากลุ่มผู้ที่มีระดับค่านิยมสมัยใหม่ทั้งที่อยู่ใน เขตเดียวกัน แต่ละกลุ่มอาชีพมาเปรียบเทียบและทดสอบหาค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ (ทดสอบค่าซี (z)) พบว่าใน เขตเมืองนั้นมีค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $\lambda = 0.05$ ในทุกกลุ่มอาชีพ(ยกเว้นกลุ่มอาชีพประกอบธุรกิจและการพาณิชย์กรรม) ส่วนใน เขตชนบทมีเพียงกลุ่มอาชีพเดียวเท่านั้น คือกลุ่มอาชีพรับราชการที่มีค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $\lambda = 0.05$

เมื่อเป็นดังนี้จึงน่าจะสรุปได้ว่า ปัจจัยค่านิยมสมัยใหม่เป็นปัจจัยสำคัญที่จะ ทำให้บุคคลมีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับที่แตกต่างกันได้ เฉพาะใน เขตเมืองเท่านั้น เพราะใน เขตชนบทนั้นปัจจัยค่านิยมสมัยใหม่นี้แทบจะไม่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างกัน โดยระหว่าง ผู้ที่ประกอบอาชีพต่างกัน แม้ว่าจะมีอยู่กลุ่มหนึ่งคือกลุ่มอาชีพรับราชการที่มีค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ เพราะขนาดของจำนวนของผู้ที่เป็นตัวอย่างในกลุ่มนี้ของเขตชนบทมีจำนวนน้อย (เท่ากับ 6)

ที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่งสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกรรม
 ในเขตเมืองซึ่งมีจำนวนของผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำเป็นจำนวนสูง และยังมี
 ค่าของความแตกตางอย่างมีนัยสำคัญนั้น น่าที่จะแปลความหมายได้ว่า ผู้ที่ประกอบ
 อาชีพประเภทนี้แม้ว่าจะอยู่ในเขตเมืองก็ตาม แต่เขายังมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ที่มี
 ความถือคติความเชื่อที่ยึดมั่นอยู่กับประเพณี ทั้งนี้จากการศึกษาแบบมีส่วนร่วมจะพบว่า
 อาชีพนี้ คืออาชีพการทำประมงซึ่งมักจะไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงในเทคนิคต่าง ๆ
 หรือถึงแม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงก็มักจะต้องใช้ระยะเวลาที่ยาวนานกว่า และประกอบ
 กับผู้ประกอบการแบบนี้มักมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเป็นความสัมพันธ์แบบฉันทพ้องมากกว่า
 จึงทำให้บุคคลเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะเป็นคนที่ยังยึดมั่น และมีค่านิยมสมัยเก่ามากกว่า

ตารางที่ 40 อัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามกลุ่มอาชีพ เขตที่อยู่อาศัย และระดับค่านิยมสมัยใหม่

กลุ่มอาชีพ	เขต	ค่านิยมสมัยใหม่		จำนวนรวม		ค่า z (z) =0.05 z=1.960
		สูง	ต่ำ	%	จำนวน	
รับราชการ	เมือง	92.3	7.7	100.0	26	3.7090
	ชนบท	83.3	16.7	100.0	6	2.4566
	รวม	90.6	9.4	100.0	32	—
ประกอบธุรกิจ และการพาณิชย์กรรม	เมือง	60.8	39.2	100.0	51	0.2659
	ชนบท	26.1	73.9	100.0	23	1.1126
	รวม	50.0	50.0	100.0	74	—
รับจ้าง	เมือง	75.0	25.0	100.0	40	2.3121
	ชนบท	33.3	66.7	100.0	27	0.2617
	รวม	58.2	41.8	100.0	67	—
เกษตรกรกรรม (พืชไร่และ ประมง)	เมือง	7.1	92.9	100.0	14	4.8127
	ชนบท	29.8	70.2	100.0	47	1.1074
	รวม	24.6	75.4	100.0	61	—
จำแนกอาชีพ ไม่ได้	เมือง	33.3	66.7	100.0	30	3.2148
	ชนบท	52.4	47.6	100.0	21	1.7391
	รวม	41.2	58.8	100.0	51	—
จำนวนรวม	เมือง	50.6	49.4	100.0	161	—
	ชนบท	36.3	63.7	100.0	124	—

หมายเหตุ หมายถึงอาชีพแม่บ้าน อยู่บ้านเฉย ๆ และข้าราชการบำนาญ

เพื่อที่จะให้เห็นความแตกต่างของกลุ่มอาชีพให้ชัดเจน ผู้ศึกษาจึงได้เสนอตารางที่ 41 โดยแบ่งกลุ่มอาชีพออกเป็น 2 กลุ่มเท่านั้น คือกลุ่มอาชีพรับราชการ กับกลุ่มอาชีพไม่รับราชการ ผลปรากฏว่า ผู้ที่มีอาชีพรับราชการทั้งที่อยู่ในเขตเมืองและเขตชนบทต่างก็มีจำนวนร้อยละของผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงมากกว่ากลุ่มที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำ ส่วนผู้ที่มีอาชีพไม่รับราชการนั้นมีแต่เฉพาะในเขตเมืองเท่านั้นที่มีผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูงเป็นจำนวนร้อยละมากกว่าผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำ

เมื่อนำเอากลุ่มผู้ที่มีระดับค่านิยมสมัยใหม่ต่างกัน อยู่ในเขตเดียวกัน และอยู่ในกลุ่มอาชีพเดียวกันมาเปรียบเทียบหาค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญพบว่า มีค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท (ดูค่า Z) ตามตารางที่ 41) ที่ระดับ $\alpha = 0.05$ แสดงให้เห็นว่าการที่บุคคลประกอบอาชีพต่างกันก็มีผลทำให้ระดับค่านิยมต่างกันไปด้วย แม้ว่าจะอยู่ในเขตเดียวกัน

และเมื่อนำเอากลุ่มผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับสูง ในกลุ่มอาชีพเดียวกันแต่อยู่ต่างเขตกัน มาเปรียบเทียบหาค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $\alpha = 0.05$ ส่วนกลุ่มผู้ที่มีค่านิยมสมัยใหม่ในระดับต่ำ กลุ่มอาชีพเดียวกันและอยู่ในเขตต่างกันนั้น ไม่ปรากฏว่ามีค่าของความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ นั่นจึงน่าที่จะสรุปได้ว่าอาชีพเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งจะทำให้บุคคลที่อยู่ในเขตเมืองมีโอกาสที่จะเป็นบุคคลสมัยใหม่มากกว่าบุคคลที่อาศัยอยู่ในชนบท

ตารางที่ 41 อัตราส่วนรอยของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามกลุ่มอาชีพ เขตที่อยู่อาศัย และระดับค่านิยมสมัยใหม่

กลุ่มอาชีพ	เขต	ค่านิยมสมัยใหม่		จำนวนรวม		ค่า z (z) =0.05 z =1.960
		สูง	ต่ำ	%	จำนวน	
รับราชการ	เมือง	92.3	7.7	100.0	26	3.7090
	ชนบท	83.3	16.7	100.0	6	2.4566
	รวม	90.6	9.4	100.0	32	-
ไม่รับราชการ	เมือง	53.3	46.7	100.0	135	3.7090
	ชนบท	33.9	66.1	100.0	110	2.4566
	รวม	44.3	55.7	100.0	253	-
จำนวนรวม	เมือง	59.6	40.4	100.0	161	-
	ชนบท	36.3	63.7	100.0	124	-

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับเกณฑ์ค่านิยมสมัยใหม่แต่ละประเภท

ดังได้กล่าวไว้ในบทนั้น การวิเคราะห์ในตอนแรกจะเป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยต่าง ๆ ที่จะเข้ามาอิทธิพลต่อการเป็นคนสมัยใหม่ และมีปัจจัยอะไรบ้างที่เป็นตัวส่งเสริมหรือสนับสนุนให้บุคคลเป็นคนสมัยใหม่อิ่ง ๆ ขึ้นไป จากการศึกษาก็ได้พบว่าปัจจัยต่าง ๆ นั้นมีทั้งปัจจัยทางค่านิยม-เศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านการใช้สื่อมวลชน

ส่วนในตอนต่อไปนี้จะได้นำเอาปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวนั้นนำมาศึกษาเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์กับเกณฑ์ค่านิยมสมัยใหม่ ซึ่งมีลักษณะของความน่าเชื่อถือพอที่จะใช้ศึกษาลักษณะสมัยใหม่ในสังคมไทย โดยผู้ศึกษาได้พิจารณาจากค่าสหสัมพันธ์ (ค่าของ r) ของเกณฑ์ค่านิยมสมัยใหม่แต่ละเกณฑ์ที่มีต่อเกณฑ์ค่านิยมสมัยใหม่ทั้ง 14 ประเภทนั้น (ตามตารางที่ 2 ในบทที่ 2) ผลปรากฏว่ามีเกณฑ์ค่านิยมสมัยใหม่อยู่เพียง 3 ประเภทที่น่าจะนำมาศึกษาได้คือ การใช้สื่อมวลชน (Participation in mass media) ความผูกพันกับเครือญาติ (Integration with relatives) และ การกระทำอย่างจริงจัง (Activism) กล่าวคือค่าสหสัมพันธ์ (r) = 0.555, 0.470 และ 0.430 ตามลำดับ การที่ค่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับค่าดังตารางที่ 2 ที่เสนอไว้ในบทที่ 2 นั้น ทั้งนี้เนื่องมาจากขนาดของตัวอย่างที่นำมาศึกษาครั้งนี้มีจำนวนน้อย หากแต่ผู้ศึกษาต้องการที่จะศึกษาเพียงเพื่อทราบลักษณะหรือแนวโน้มของผู้ตอบว่าจะเป็นไปได้ในทิศทางใดในเรื่องที่เกี่ยวกับค่านิยมเหล่านี้ จึงได้นำมาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาในโอกาสต่อไป

ตารางที่ 42 อัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามเกณฑ์ทัศนคติที่อยู่อาศัย และคะแนนที่ได้จากเกณฑ์ทัศนคติสมัยใหม่

เกณฑ์ทัศนคติ	คะแนน			จำนวนรวม	
	สูง	กลาง	ต่ำ	%	จำนวน
การใช้สื่อมวลชน					
เมือง	47.5	44.4	8.1	100.0	297
ชนบท	43.0	41.4	15.6	100.0	237
รวม	45.5	43.1	11.4	100.0	534
ความผูกพันกับ: เครือข่าย					
เมือง	22.6	59.9	17.5	100.0	297
ชนบท	12.2	48.9	38.8	100.0	237
รวม	17.9	55.1	27.0	100.0	534
การกระทำอย่าง จริงจัง					
เมือง	45.5	54.2	0.3	100.0	297
ชนบท	41.4	59.0	1.6	100.0	237
รวม	43.7	55.5	0.8	100.0	534

หมายเหตุ ไม่รวมผู้ที่ไม่ตอบซึ่งมีจำนวนเท่ากับ 1

จากตารางที่ 42 ซึ่งเป็นตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนและ
 คำนิยมแต่ละประเภท จะพบว่า บุคคลทั้งใน เขตเมืองและ เขตชนบทให้คะแนน 3
 คะแนนเป็นส่วนใหญ่ (ยกเว้นเกณฑ์วัดค่านิยมการใช้สื่อมวลชน) จึงทำให้จำนวนร้อยละ
 ส่วนมากตกอยู่ในกลุ่มคะแนนระดับ 3 แต่เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มผู้ให้คะแนนสูง
 (คือ ระดับ 4, 5) กับคะแนนระดับต่ำ (คือ 1, 2) ผลปรากฏว่า ในค่านิยมทั้ง
 3 ประเภทนั้น ผู้ที่ให้คะแนนสูงมีจำนวนร้อยละมากกว่าผู้ที่ให้คะแนนต่ำ ทั้งใน เขตเมือง
 และ เขตชนบท ยกเว้นในกลุ่มค่านิยมประเภทความผูกพันกับเครือญาติ (Integration
 with relatives) ซึ่งใน เขตชนบทนั้นมีกลุ่มผู้ให้คะแนนในระดับต่ำเป็นจำนวน
 ร้อยละที่สูงกว่ากลุ่มผู้ให้คะแนนสูง และใน เขตเมืองก็เช่นเดียวกันที่คะแนนของกลุ่ม
 ผู้ให้คะแนนในระดับต่ำมีจำนวนใกล้เคียงกับกลุ่มของผู้ให้คะแนนในระดับสูง น่าที่จะ
 ศึกษาค้นคว้าหาสาเหตุว่ายังมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดและยึดมั่นผูกพันกันอย่างมาก
 ในระหว่างญาติพี่น้องไม่ว่าจะเป็นผู้ที่อยู่ใน เขตเมือง หรือ เขตชนบทก็ตาม ซึ่งค่านิยม
 ประเภทนี้จัดว่าเป็นค่านิยมแบบประเพณีมากกว่าที่จะจัดว่าเป็นค่านิยมที่ทันสมัย

ถึงอย่างไรก็ตาม จากผลของการศึกษาได้แสดงให้เห็นว่าชาวชลบุรี
 ทั้งที่อยู่ใน เขตเมืองและ เขตชนบททางก็มีค่านิยมอยู่ในระดับกลาง ดังปรากฏจาก
 คะแนนที่ให้ต่อค่านิยมทั้งสามประเภทนั้น จึงน่าที่จะตีความได้ว่า บุคคลเหล่านั้นกำลัง
 อยู่ในระยะเปลี่ยนผ่าน (Transitional) ซึ่งมีค่านิยมที่มีแนวโน้มไปในทาง
 สมัยใหม่มากกว่าสมัยเก่า ทั้งนี้ก็เพราะจำนวนร้อยละของผู้ให้คะแนนสูงมีมากกว่าพวก
 ที่ให้คะแนนต่ำ ทั้งใน เขตเมืองและ เขตชนบท แต่ถึงกระนั้นก็ยังมีความแตกต่างใน
 ระหว่างผู้ที่อยู่ใน เขตชนบทและ เขตเมือง กล่าวคือ ผู้ที่อยู่ใน เขตเมือง และเป็นผู้ให้
 คะแนนค่านิยมในระดับสูงมีจำนวนร้อยละที่มากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่อยู่ใน เขตชนบท
 และเป็นผู้ให้คะแนนค่านิยมในระดับสูง และในทางกลับกัน จำนวนของผู้ให้คะแนน
 ค่านิยมในระดับต่ำ และอยู่ใน เขตเมืองมีจำนวนร้อยละที่ต่ำกว่าผู้ที่อยู่ใน เขตชนบท
 ถึงแม้ว่าจำนวนร้อยละที่แตกต่างกันนั้นจะเป็นจำนวนที่ไม่มากนักก็ตาม แต่ก็เป็นสิ่ง
 ที่แสดงให้เห็นว่า ถึงอย่างไรบุคคลที่อาศัยอยู่ใน เขตเมืองก็ย่อมมีโอกาสที่จะเป็นบุคคล
 สมัยใหม่มากกว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในชนบท

เพื่อที่จะศึกษาว่า ปัจจัยต่าง ๆ แต่ละปัจจัย เช่น ปัจจัยทางการศึกษา การใช้สื่อมวลชน และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เหล่านี้ ซึ่งมีผลต่อการเป็นคนสมัยใหม่หรือสมัยใหม่นั้น จะมีผลอย่างไรกับค่านิยมซึ่งเป็นที่ที่ จะชี้ให้เห็นความเป็นคนสมัยใหม่ หรือไม่ประการหนึ่งนั้น ผู้ศึกษาจึงได้นำเอาปัจจัยเหล่านั้นมาหาความสัมพันธ์ดังตารางที่ 43 - 51 ดังต่อไปนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการศึกษากับเกณฑ์ค่านิยม

ตามตารางที่ 83, 44 และ 45 เมื่อนำเอาการศึกษาเข้ามาเป็นปัจจัยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่านิยมทั้ง 3 ประเภทดังกล่าว ผลปรากฏว่า ผู้ตอบซึ่งจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และชั้นอุดมศึกษา มีจำนวนกว่าร้อยละ 60 ซึ่งให้คะแนนสูงสำหรับเกณฑ์ค่านิยม 2 ประเภท คือ การใช้สื่อมวลชน (Mass Media) และการกระทำอย่างจริงจัง (Activism) ทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท (ยกเว้นเกณฑ์ค่านิยมประเภทความผูกพันกับเครือญาติ (Integration with relatives) และในกลุ่มที่มีระดับการศึกษาชั้นต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น มีกลุ่มผู้ที่ให้คะแนนต่ำอยู่เป็นจำนวนน้อย ดังนั้นน่าจะกล่าวได้ว่า บุคคลซึ่งมีการศึกษาอยู่ในระดับดังกล่าวนี้ให้คะแนนเกณฑ์ค่านิยมประเภทการกระทำอย่างจริงจัง (Activism) และ การใช้สื่อมวลชน (Mass Media) ในระดับพียงมากกว่าระดับปานกลางและต่ำ และก็มีเป็นจำนวนน้อยที่ให้คะแนนต่ำ ส่วนในกลุ่มระดับการศึกษากลุ่มอื่น ๆ นั้น ผู้ตอบส่วนใหญ่ให้คะแนนในระดับกลางมากกว่าคะแนนสูงหรือต่ำ ดังนั้นถึงแม้ว่าผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษาในโรงเรียนก็อาจเป็นผู้ที่มีค่านิยมที่อยู่ในระยะเปลี่ยนผ่านและอาจกลายเป็นคนสมัยใหม่ได้ในที่สุด

อย่างไรก็ตามจากผลของการศึกษาตามตารางที่ 44 ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบปัจจัยทางการศึกษากับเกณฑ์ค่านิยมประเภท ความผูกพันกับเครือญาติ (Integration with relatives) นั้น ผลปรากฏว่าผู้ตอบส่วนใหญ่ให้คะแนนต่ำ และผลของตัวเลขนี้เป็นการสนับสนุนตารางที่ 42 ซึ่งมีผู้ที่ให้คะแนนต่ำเป็นจำนวนร้อยละที่สูงมาก

โดยเฉพาะเกณฑ์ค่านิยมประเภทนี้ตามตารางที่ 44 ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏว่า
 ยิ่งบุคคลใดมีระดับการศึกษาต่ำ โดยเฉพาะกลุ่มที่ระดับการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 และเป็นบุคคลที่อยู่ในเขตชนบทด้วยแล้ว เขาเหล่านั้นจะยังมีความผูกพันอย่างแน่นแฟ้น
 กับญาติพี่น้องของเขา จึงจะเห็นได้จากจำนวนร้อยละของผู้ที่แสดงค่านิยมด้วยการให้
 คะแนนในระดับสูงเป็นจำนวนร้อยละที่ต่ำมากนั่นเอง แสดงให้เห็นว่า เขาเหล่านั้น
 ยังมีทัศนคติที่ยังยึดมั่นอยู่กับประเพณีมากกว่าและถึงแม้ในกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งมีระดับการศึกษา
 สูงขึ้นก็ตาม แต่จำนวนผู้ตอบที่ให้คะแนนสูงก็ยังคงมีจำนวนร้อยละที่ต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับ
 เกณฑ์ค่านิยมประเภทอื่น ๆ อีก 2 ประเภทนั้น ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าถึงแม้ว่า
 ปัจจัยทางการศึกษาจะมีอิทธิพลต่อทัศนคติหรือค่านิยมของบุคคลที่มีต่อญาติพี่น้องบ้าง
 ก็ตาม แต่ก็นับว่ายังมีอิทธิพลไม่มากเท่ากับที่มีต่อเกณฑ์ค่านิยมประเภท (Activism)
 และการใช้สื่อมวลชน (Mass Media) ทั้งนี้ก็ด้วยเหตุผลที่ว่าคนไทยโดยทั่วไป ไม่ว่า
 จะเป็นคนไทยในจังหวัดชลบุรีหรือที่ใด ๆ ก็ตาม ยังคงมีความผูกพันกับพ่อ แม่ และ
 ญาติพี่น้องอย่างใกล้ชิด ดังนั้น การนำเอาเกณฑ์ค่านิยมที่ทันสมัยประเภทความผูกพัน
 กับเครือญาติ (Integration with relatives) มาวัดลักษณะสมัยใหม่
 ของบุคคลนี้ จึงมีแนวโน้มไปในทางที่จะชี้ให้เห็นถึงค่านิยมของบุคคลที่ยังคงมีแบบ
 ประเพณีมากกว่า ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงจากสังคมแบบดั้งเดิมซึ่งส่วนใหญ่เป็น
 สังคมเกษตรกรรม สถาบันครอบครัว มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในค่านิยมกระบวนการ
 สังคมกรรมและสมาชิกในครัวเรือนทุกคนก็ถือเป็นหน่วยหนึ่งของแรงงานภายในครอบครัว
 แต่เมื่อเปลี่ยนมาเป็นสังคมอุตสาหกรรมแล้ว สมาชิกในครอบครัวก็ต้องออกจากบ้าน
 ไปทำงานที่อื่น มีชีวิตทำงานในครอบครัวเช่นเดิม ย่อมทำให้ความผูกพันระหว่าง
 พ่อแม่ ญาติพี่น้องลดน้อยลงไปตามลำดับ

ตารางที่ 43 อัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามระดับการศึกษา เขตที่อยู่อาศัย และคะแนนเกณฑ์วัดค่านิยม

"Participation in mass media"

ระดับการศึกษา	เขต	คะแนน			จำนวนรวม	
		สูง	กลาง	ต่ำ	%	จำนวน
ต่ำกว่า ป. 4 จบ ป. 4	เมือง	24.4	60.3	15.3	100.0	131
	ชนบท	42.2	40.8	17.0	100.0	218
	รวม	35.5	48.2	16.3	100.0	349
มัธยมศึกษา	เมือง	63.9	34.3	1.8	100.0	102
	ชนบท	60.0	40.0	—	100.0	15
	รวม	63.3	35.0	1.7	100.0	117
อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา	เมือง	68.8	28.1	3.1	100.0	64
	ชนบท	100.0	—	—	100.0	4
	รวม	70.6	26.5	2.9	100.0	68
จำนวนรวม	เมือง	47.5	44.4	8.1	100.0	297
	ชนบท	43.0	41.4	15.6	100.0	237

ตารางที่ 44 อัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำนวนตามระดับการศึกษา เขตที่อยู่อาศัย และคะแนนเกณฑ์คานนิยม

"Integration with relatives"

ระดับการศึกษา	เขต	คะแนน			จำนวนรวม	
		สูง	กลาง	ต่ำ	%	จำนวน
ต่ำกว่า ป. 4	เมือง	16.0	57.3	26.7	100.0	131
	ชนบท	11.0	47.7	41.3	100.0	218
	รวม	12.9	51.3	35.8	100.0	349
มัธยมศึกษา	เมือง	30.4	56.9	12.7	100.0	102
	ชนบท	13.3	73.4	13.3	100.0	15
	รวม	28.2	59.0	12.8	100.0	117
อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา	เมือง	23.4	70.3	6.3	100.0	64
	ชนบท	75.0	25.0	—	100.0	4
	รวม	26.5	67.6	5.9	100.0	68
จำนวนรวม	เมือง	22.6	59.9	17.5	100.0	297
	ชนบท	12.2	48.9	38.8	100.0	237

ตารางที่ 45 อัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามระดับการศึกษา เขตที่อยู่อาศัย และคะแนนเกณฑาคานิยม

"Activism"

ระดับการศึกษา	เขต	คะแนน			จำนวนรวม	
		สูง	กลาง	ต่ำ	%	จำนวน
ต่ำกว่า ป.4 จบ ป.4	เมือง	26.7	73.3	—	100.0	131
	ชนบท	39.0	59.2	1.8	100.0	218
	รวม	34.4	64.5	1.2	100.0	349
มัธยมศึกษา	เมือง	55.0	44.1	0.9	100.0	102
	ชนบท	66.7	33.3	—	100.0	15
	รวม	56.4	42.8	0.8	100.0	117
อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา	เมือง	68.8	31.2	—	100.0	64
	ชนบท	75.0	25.0	—	100.0	4
	รวม	69.1	30.9	—	100.0	68
จำนวนรวม	เมือง	45.5	54.2	0.3	100.0	297
	ชนบท	41.4	57.0	1.6	100.0	237

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการใช้สื่อมวลชนกับเกณฑ์ค่านิยม

การใช้การติดตามสื่อมวลชนเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งมีผลต่อค่านิยมของบุคคลในการที่จะทำให้เขาเป็นคนสมัยใหม่ มากน้อยเพียงใด โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่านิยมทั้ง 3 ประเภทกับปัจจัยด้านการใช้สื่อมวลชนตามตารางที่ 46, 47, และ 48 ตามลำดับนั้น ผู้ศึกษาจะได้วิเคราะห์พร้อมกันไปทุกตารางอีกเช่นกัน เนื่องจากผลของตัวเลขวัดกันจะ หรือแนวโน้มที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ผลปรากฏว่า จำนวนตัวเลขของผู้ที่อยู่ในเขตชนบท และมีการใช้หรือติดตามสื่อมวลชนทุกประเภทนั้น มีจำนวนเพียง 7 คนเท่านั้น จากจำนวนรวมทั้งหมด 228 คน ดังนั้นจึงไม่มีประโยชน์ที่จะนำมาเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยในค่านิยมเมืองและเขตชนบท ในระหว่างกลุ่มผู้ใช้หรือติดตามสื่อมวลชนทุกประเภทนี้ แต่ก็เป็นที่น่าสนใจกว่าผู้ที่อยู่ในเขตเมือง และติดตามสื่อมวลชนทุกประเภทนี้เป็นผู้ที่ให้คะแนนเกณฑ์ค่านิยมทั้ง 3 ประเภท ที่มีแนวโน้มไปในทางคะแนนสูง และปานกลางมากกว่าให้คะแนนต่ำ โดยเฉพาะเกณฑ์ค่านิยมประเภทการกระทำอย่างจริงจัง (Activism) มีแต่ผู้ที่ให้คะแนนระดับสูง และปานกลางเท่านั้น

จากการศึกษา ทั้งตารางที่ 46, 47, และ 48 เฉพาะผู้ที่ติดตามสื่อมวลชนประเภทเดียว กับบางประเภท (ใช้สื่อมวลชน 2 ชนิด) ทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทนั้นมีจำนวนผู้ที่ให้คะแนนอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนน 3) และระดับสูงเป็นจำนวนร้อยละที่มากกว่าผู้ที่ให้คะแนนในระดับต่ำ โดยเฉพาะเกณฑ์ค่านิยมประเภทการกระทำอย่างจริงจัง (Activism) กับ การใช้สื่อมวลชน (Participation in mass media) แต่สำหรับเกณฑ์ค่านิยมประเภทความผูกพันกับเครือญาตินั้น ผู้ตอบในเขตชนบทยังมีผู้ที่ให้คะแนนในระดับต่ำเป็นจำนวนร้อยละที่สูงกว่าผู้ที่ให้คะแนนในระดับสูง

จากการใช้สื่อมวลชนเป็นปัจจัยหนึ่งในการศึกษาคานิยมสมัยใหม่ของบุคคล
 ควบคู่ที่ปรากฏตามตารางข้างกล่าวนี้ ย่อมแสดงให้เห็นว่า การใช้สื่อมวลชนแต่เพียง
 ชนิดใดชนิดหนึ่ง เท่านั้นยังไม่เป็นการเพียงพอที่จะทำให้เกิดผลในการเปลี่ยนแปลง
 คานิยมและโดยเฉพาะอย่างยิ่ง จากการศึกษายอมรับที่ทราบโดยทั่ว ๆ ไปแล้วว่า
 ที่สนใจหรือคานิยมของชาวชลบุรีกำลังอยู่ในระยะเปลี่ยนผ่าน กล่าวคือ กำลังอยู่
 ในระยะกำลังระหว่างลักษณะสมัยใหม่กับประเพณีนิยม แต่ถึงอย่างไรก็ตาม บุคคลในเขต
 เมืองต่างก็มีแนวโน้มที่จะให้คะแนนในระดับสูงมากกว่าบุคคลในชนบท ดังนั้นจากการ
 ศึกษาโดยการนำเอาปัจจัยด้านการใช้สื่อมวลชนนี้เข้าไปเกี่ยวข้องกับจึงเป็นการสนับสนุน
 ปัจจัยในด้านความแตกต่างในด้านดินที่อยู่อาศัยซึ่งมีผลต่อคานิยมสมัยใหม่ ให้ความ
 นำเชื่อกันมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 46 อัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามการใช้สื่อมวลชน
เขตที่อยู่อาศัย และคะแนนเกณฑ์ค่านิยม

"Participation in mass media"

การใช้สื่อมวลชน	เขต	คะแนน			จำนวนรวม	
		สูง	กลาง	ต่ำ	%	จำนวน
ประเภทเดียว (วิทยุ/โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์)	เมือง	35.2	50.5	14.3	100.0	91
	ชนบท	39.5	42.7	17.8	100.0	129
	รวม	37.7	45.9	16.4	100.0	220
บางประเภท (ใช้สื่อมวลชน 2 ชนิด)	เมือง	51.6	44.1	4.4	100.0	161
	ชนบท	46.7	42.2	10.9	100.0	92
	รวม	49.8	43.5	6.7	100.0	253
ทุกประเภท	เมือง	64.1	28.2	17.7	100.0	.39
	ชนบท	14.3	28.6	57.1	100.0	.7
	รวม	56.5	28.3	15.2	100.0	46
จำนวนรวม	เมือง	48.1	43.9	8.0	100.0	291
	ชนบท	41.7	42.0	16.3	100.0	228

ตารางที่ 47 อัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามการใช้สื่อมวลชน
เขตที่อยู่อาศัย และคะแนนเกณฑ่วิถีดำเนิน
"Integration with relatives"

การใช้สื่อมวลชน	เขต	คะแนน			จำนวนรวม	
		สูง	กลาง	ต่ำ	%	จำนวน
ประเภทเดียว (วิทยุ/โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์)	เมือง	17.6	65.9	16.5	100.0	91
	ชนบท	7.8	47.3	44.9	100.0	129
	รวม	11.8	55.0	33.2	100.0	220
บางประเภท (ใช้สื่อมวลชน 2 ชนิด)	เมือง	24.2	58.4	17.4	100.0	161
	ชนบท	20.7	50.0	29.3	100.0	92
	รวม	23.3	55.3	21.4	100.0	253
ทุกประเภท	เมือง	28.2	51.3	20.5	100.0	.39
	ชนบท	-	42.9	57.1	100.0	.7
	รวม	23.9	50.0	26.1	100.0	46
จำนวนรวม	เมือง	23.0	59.8	17.2	100.0	291
	ชนบท	12.7	48.3	39.0	100.0	228

ตารางที่ 48 อัตราส่วนรอยของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามการไร้สื่อมวลชน
เขตทอยอัสย และคะแนนเกณฑ์ความนิยม
"Activism"

การไร้สื่อมวลชน	เขต	คะแนน			จำนวนรวม	
		สูง	กลาง	ต่ำ	%	จำนวน
ประเภทเดียว (วิทยุ/ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์)	เมือง	27.5	71.4	1.1	100.0	91
	ชนบท	30.2	66.7	3.1	100.0	129
	รวม	29.1	68.5	2.3	100.0	220
บางประเภท (ไร้สื่อมวลชน 2 ชนิด)	เมือง	54.0	46.0	—	100.0	161
	ชนบท	57.6	42.4	—	100.0	92
	รวม	55.3	44.7	—	100.0	253
ทุกประเภท	เมือง	53.9	46.1	—	100.0	39
	ชนบท	14.3	85.7	—	100.0	7
	รวม	47.8	52.2	—	100.0	46
จำนวนรวม	เมือง	45.7	53.9	0.4	100.0	291
	ชนบท	40.8	57.5	1.5	100.0	228

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางค่านิยมเศรษฐกิจกับเกณฑ์ค่านิยม

การใช้เศรษฐกิจเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งมีผลต่อค่านิยมของบุคคลในการที่จะทำ
 บุคคลนั้นมีความทันสมัยมากน้อยเพียงใด โดยเปรียบเทียบเกณฑ์ค่านิยมที่ทันสมัย
 กับปัจจัยทางค่านิยมทางรายได้ ตามตารางที่ 49, 50 และ 51 ตามลำดับนั้น จากผลของ
 ตัวเลขที่ได้ปรากฏว่าจำนวนของผู้ที่อยู่ในเขตชนบท และมีรายได้สูงกว่า 3000 บาทขึ้นไป
 นั้นมีเพียง 10 คนเท่านั้น จากจำนวนรวมทั้งหมด 219 คน ดังนั้นจึงไม่มีประโยชน์ที่จะ
 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยในด้านเขตเมืองและเขตชนบท ระหว่างผู้ที่มีรายได้
 สูงกว่า 3000 บาทขึ้นไป แต่เห็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับผู้ที่อยู่ในเขตเมือง และมีรายได้สูงกว่า
 3000 บาทขึ้นไปนั้นเป็นผู้ที่ให้คะแนน เกณฑ์ค่านิยมที่มีแนวโน้มไปในทางคะแนนสูง และ
 ปานกลางมากกว่าให้คะแนนต่ำ ยกเว้นเกณฑ์ค่านิยมประเภทความผูกพันกับเครือญาติ
 (Integration with relatives) โดยเฉพาะเกณฑ์ค่านิยมประเภท
 การกระทำอย่างจริงจัง (Activism) มีแต่ผู้ให้คะแนนระดับสูงและปานกลางเท่านั้น
 ส่วนคะแนนระดับต่ำไม่มีจำนวนร้อยละปรากฏเลย

ตามตารางที่ 49,50 และ 51 เฉพาะผู้ซึ่งมีรายได้ต่ำกว่า 3000 บาทลงไป
 นั้น ทั้งที่อยู่ในเขตเมืองและเขตชนบทที่มีจำนวนร้อยละเกือบ 50 ที่ให้คะแนนอยู่ในระดับ
 ปานกลาง (คะแนน 3) โดยเฉพาะเกณฑ์ค่านิยมประเภทการกระทำอย่างจริงจัง
 (Activism) และความผูกพันกับเครือญาติ (Integration with
 relatives) ส่วนเกณฑ์ค่านิยมประเภทการใช้สื่อมวลชน (Mass Media)
 นั้น ผู้ตอบส่วนใหญ่ให้คะแนนสูง และคะแนนปานกลางมากกว่าคะแนนต่ำทั้งในเขตเมือง
 และเขตชนบท

ตัวอย่างไรก็ตาม จำนวนร้อยละของผู้ตอบที่ให้คะแนนต่ำในแต่ละเกณฑ์ค่านิยมทั้งสามประเภทนั้นเป็นผู้ที่อยู่ในเขตชนบทมากกว่าในเขตเมือง โดยเฉพาะเกณฑ์

วัตถุประสงค์ประเภทความผูกพันกับเครือญาติ(Integration with
 relatives)   และการใช้สื่อมวลชน(Mass Media)   และเป็นที่น่าสนใจ
 ว่าไม่ว่าจะเป็นระดับรายได้ใดก็ตามที่อยู่ในเขตชนบทต่างก็มีแนวโน้มที่จะมีจำนวน
 รอยละของผู้ให้คะแนนต่ำอยู่เป็นจำนวนที่สูงมากกว่าอยู่แล้ว   ดังนั้นขอแตกต่างของถิ่น
 ที่อยู่จึงน่าจะสำคัญมากกว่าระดับรายได้   ในการที่จะมีอิทธิพลต่อเกณฑ์วัตถุประสงค์
 ของบุคคลในเรื่องการใช้สื่อมวลชน (Mass Media)   และความผูกพันกับ
 เครือญาติ (Integration with relatives)   ส่วนเกณฑ์วัตถุประสงค์
 ประเภทการกระทำอย่างจริงจัง (Activism)   ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าทกระดับ
 รายได้ต่างมีแนวโน้มที่จะให้คะแนนในระดับปานกลาง และระดับสูง มากกว่าที่จะ
 ให้คะแนนในระดับต่ำ

ตารางที่ 49 อัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามรายได้ เขตที่อยู่อาศัย และคะแนนเกณฑ์ความนิยม

"Participation in mass media"

ระดับรายได้	เขต	คะแนน			จำนวนรวม	
		สูง	กลาง	ต่ำ	%	จำนวน
ต่ำกว่า 500- 1000	เมือง	36.1	55.7	8.2	100.0	61
	ชนบท	42.9	42.2	14.9	100.0	147
	รวม	40.9	46.2	12.9	100.0	208
1001-3000	เมือง	48.1	42.1	9.8	100.0	133
	ชนบท	40.3	41.9	17.8	100.0	62
	รวม	45.6	42.1	12.3	100.0	195
สูงกว่า 3001 ขึ้นไป	เมือง	53.4	38.4	8.2	100.0	73
	ชนบท	70.0	20.0	10.0	100.0	10
	รวม	55.4	36.2	8.4	100.0	83
จำนวนรวม	เมือง	46.8	44.2	9.0	100.0	267
	ชนบท	43.4	41.1	15.5	100.0	219

ตารางที่ 50 อัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามรายได้ เขตที่อยู่อาศัย และคะแนนเกณฑ์คานานิยม

"Integration with relatives"

ระดับรายได้	เขต	คะแนน			จำนวนรวม	
		สูง	กลาง	ต่ำ	%	จำนวน
ต่ำกว่า 500- 1000	เมือง	22.9	52.5	24.6	100.0	61
	ชนบท	8.2	49.6	42.2	100.0	147
	รวม	12.5	50.5	37.0	100.0	208
1001-3000	เมือง	24.8	58.7	16.5	100.0	133
	ชนบท	17.7	46.8	35.5	100.0	62
	รวม	22.6	54.8	22.6	100.0	195
สูงกว่า 3001 ขึ้นไป	เมือง	20.5	60.3	19.2	100.0	73
	ชนบท	50.0	30.0	20.0	100.0	10
	รวม	24.1	56.6	19.3	100.0	83
จำนวนรวม	เมือง	23.2	57.7	19.1	100.0	267
	ชนบท	12.8	47.9	39.3	100.0	219

ตารางที่ 51 อัตราส่วนร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามรายได้ เขตที่อยู่อาศัย และแผนเขตทัศนียม

"Activism"

ระดับรายได้	เขต	คะแนน			จำนวนรวม	
		สูง	กลาง	ต่ำ	%	จำนวน
ต่ำกว่า 500- 1000	เมือง	21.3	77.0	1.7	100.0	61
	ชนบท	36.7	60.6	2.7	100.0	147
	รวม	32.2	65.4	2.4	100.0	207
1001-3000	เมือง	48.1	51.9	-	100.0	133
	ชนบท	48.4	51.6	-	100.0	62
	รวม	48.2	51.8	-	100.0	195
สูงกว่า 3001 ขึ้นไป	เมือง	57.5	42.5	-	100.0	73
	ชนบท	70.0	30.0	-	100.0	10
	รวม	59.3	40.7	-	100.0	83
จำนวนรวม	เมือง	44.6	55.1	0.3	100.0	267
	ชนบท	41.6	56.6	1.8	100.0	219